

ER LANDBÚNAÐURIN KASTIKLEPPUR Í FØROYSKUM POLITIKKI?

Eplaveltingin í Føroyum er fallin umlag 53% síðani 1940. Tað er líkt til at nú er komið á botn, nú fer at standa við. Men hví er hetta fallið komið? Ja, tað er fyrst og fremst tað, at tey nógvu sum veltu til húsbrúk í stórbygdum og so hildu uppat táð peninga ríkilighitin kom. Men tey sum veltu til solu máttu eisini halda uppat tí føroysk eplir vórðu trokaði burtur av marknaðinum av fremandum. Tá einaferð í triati-árunum var eplahandilin skipaður eftir fóstum reklam, sum tryggjaði keypan mótí at betala ringa vóru. Líkaleiðis var tað borið so í band at handilsmaðurin skuldi ikki hava stríð av at leita fram til fleiri smáproducentar, men bert ringja til Føroya Búnaðarfelag og fáa öll tey eplir hann ynskti. Alt hetta bygd upp ein sáttmála ið var gjørdur millum Føroya Búnaðarfelag og Keypmannafelagið, har keypmannafelagið hevði lovað at handilsmenn skuldu taka føroysk eplir so leingi tey vóru fáa. Alt hetta toktist ganga væl og epliruttan áneyðir. Og so fall öll orðningin. Síðani tá hevur verið sjaggað á Løgtingið um at gera eitt ella annað fyri at føroysk eplir kunnu koma aftur á marknaðin, men nei, tað hendir einki petti. Aftur í ár hevur Føroya Búnaðarfelag roynt at ganga millum Tinganes og Rosenborg og spurt og fregnast, tosað og akrið; men eingin broyting er komin enn. Og nú er hetta árið komið so langt, at nú hjálpur einki lyfti um sölulíkindir fyri í ár.

Tað er ilt at fata, at føroysk eplir skulu soleiðis stílligandi verða útfirist úr Føroyum fyri tí at tað fellur tilfældigum handlandi inn heldur at keypa útlendskt enn føroyskt. Og tað er ilt at fata, at nakar fær seg til at vera so óføroyskan í handilsskapi, heldur at keypa útlendskt tá ið báar vörurnar eru líka atkomuligar. Tað hoyrist viðhvørt at heimligir handilsmenn klaga uppá kvalitétin á føroyskum eplum. Ja, ein maður fær ring eplir um hann er óskjöttin; men hví ikki handla undir teim tryggjandi fyriskipanum, sum Føroya Búnaðarfelag altíð hevur verið til reiðar at bjóða gjøgn-um árin? Og prísurin til keypararar her er tað ikki, ið lokkar handilsmenn at umganga heimlig eplir. Prísráðið sigur frá at føroysk og dansk eplir stórt sæð hava lígið um sama prís gjøgn-um árin. Men fyri teir handlandi er keyp í Danmark og keyp her

ikkí tað sama, umsetningurin verður heilt örvísi — og tað er kannska hetta ið er tað avgerandi. Vit lesa at samstundis sum prísurin á einum posa av eplum frá sölustöð í Danmark er 9.25 kr. keypa vit eplini her í Føroyum fyri 23 kr. posan. Hetta er ikki tað sama at fáa eplir frá einum føroyskum framleiðara, tá verður ikki so óvurstórur partur at ganga av í millum-handlari og flutningspartin. Vit hava spurt prísensingarráðið um hvussu tað ber til at munurin á prísinum við keyparastöð niðri og sölustöð her kann vera so stórur. Svarið er at tað eru kommissionerar, agentar, óheldugt keyp og soverðin ting ið gera hetta. — Ja, ja, tað ívást vit heldur ikki í, at soleiðis er; men er eingin her í Føroyum, sum kann hugsa sær at taka sær tykni av hesum av samfelagsfíggarligum orsökum?

Tað er ikki ment, at grípa inn í tann fría handilin, verður svarað. Nei, men hvør sigur tað skal vera ment? Var tað nemið kundir Per og Poul gjørt tað sjálvur. Men tað er torført og tí kann landbúnaðarstætturin ikki sjálvur greiða hetta, tí koma vit til yvirvaldið. Yvirvaldið kann ikki leggja hetta frá sær av tí tað er ikki nemið. Hava nakrar samráðingar nakrantíð verið við myndugleikar uttanlanda um sölulíkindi fyri føroyskar búnaðarvörður? Nei, ikki tað vit vita; tað er aldri vorið gjørt kunnuft fyri t. d. danskarum, sum í dag hava hövuðshandilsinteressuna her, hvussu stöðan er, hvat ið er neyðugt at gera fyri, at tað í ta heila tíkið skal kunna livast av jarðabrúki á føroyskum bygdum.

Vit skulu verja okkara líkindi við víkjandi fiskasölu, liggur fyri ein part undir hesu treku stöðu, í fyrisætið tekur. Jú, tað er umráðandi; men tað er óbeint at gera tað á tann hátt at landbúnaðarmál stílligandi verða tagd burtur, av tí teoretiskt er møguligt at tað ger trupuleikar at halda tey fram. Tað ber heldur ikki til at taka sína stöðu út frá tí at ein ella annar embætismaður, verið hann høgur ella lágur sum hann vil, heldur so og so um eitt evni, ið ikki er belýst, ikki viðgjört til fullnar Kann landbúnaðurin ikki sleppa við uppí samráðingarnar har handilsviðurskiptini landana millum verða avgjörd, — ikki einans sum eitt víkjandi punkt í samburð við sjóvinnu, men sum eitt umráðandi lið, sum má og skal reddast fyri fólksins skuld?

Vit ynskja ikki at kasta nœkr-

um nakað fyri, ikki metast við sjóvinnuna ella nakað soverðið. Men vit skulu fyri sakina skuld peika á tann einsiduga politikk sum vit halda forður verður. Og siga, at landbúnaðurin kennur seg undarlíga umboðan í samanburð við aðra vinnu í landinum. Hvørja ferð meinbogar koma fyri sjóvinnuna verða tær loystar, við samráðingum, eykatingsetum, uttanlandaferðum og alt sum til hoyrir, sjálvandi men einki soverðið hendir fyri landbúnaðin. Og so mangan landbúnaðurin stendur fyri stötum. Fyri at føra ófrískar prishæðkan kom ein »prisstoppilóg«. Hvør fekk sviðan? Einsíðugt landbúnaðurin. Einaferð gjörði Føroya Búnaðarfelag eina lítla roynd at senda ein bita av føroyskum seyðakjoti út av landinum; tað kundí verið at tað fekst meira fyri hann har. Ey, der var forboð fyri útflutningi.

Men mjólkaprisurin er tryggjaður av almennum ávum. Ja, tað er hann. Men á ein ovur-kunstígan hátt: hámarksprísar og stuðningur í samá viðfangi. Løgl-

NORÐOYA-STEVENA

verður sum vanligt hildin við ítrótti og øðrum í døgunum 3. og 4. juni í Klakksvík. Batar, ið ætla at lut-taka í kappróðri, verða biðnir at siga frá fil tlf. 108.

Fullfíggað stevnuskrá verður lýst seinri.

Norðoyastevnunnevndin.

Snældan tekur móti

ull av øllum litum og slögum til spinningar. Vegna víðkan av virkinum verður nú avgreitt nóg skjótari.

SNÆLDAN, Strendir máltr. 14

Fiskireiðskapur

Línuhúkar frá nr. 7 til 12
Fiskisnøri 1½, 2, 2½ og 3 lbs.

Ravmagnsperur

av øllum slögum eru bestar og billigast hjá okkum

Okkara klæðnavørur

av øllum slögum eru brátt viðgítar um alt landið fyri góðsku og prís

ARBEIDARANNA TROLARAFELAG
A. m. b. A.

BILTALVA

Persónbilar	telf.
Bilstöðin	149
Magnus Bærentsen	485
Hotel Djurhuus	62
Ásbjörn Poulsen	488
Júst Sivertsen	155
Taxa	450
Skúlaoygring	
John & Poul Joensen	476
Bjarne Christensen	62
Vörubilar	
Hotel Djurhuus	62
Lastbilar	
Hotel Djurhuus	62
Hilmar Danielsen	112
Hans Hendrik Jacobsen	533
Niels Holm Mortensen	578
Ansgar Jensen	151
Axel S. Jensen	132
Bramwell Kjærbo	589
Martin Kúrberg	202
J. Wenningsstedt-Mortensen	506
Júst Sivertsen	155
Busskoyring	
Ole Arge	94

Um summarið
fríðkar og prýðir
FÆROSIT máling.

Um veturin
verjir og sparir
FÆROSIT máling.

s.g.r. reklama